

NATURVÄRDESMONITORERING VEDDÖKILEN 2012

2012-05-14

Naturvärdesinventering inför detaljplaneprogram, Vaddökilen, Tanums kommun, 2012

Naturcentrum AB har genomfört en naturvärdesinventering av ett planområde runt Veddökilen (inför detaljplaneprogram). Området kännetecknas av typiska bohuslänska naturmiljöer som hällmark, ädellövskog med skalgrus och en grund havssvik med strandäng. Inom området finns också bebyggelse och spår av äldre stenbrytning.

Nio områden med allmänna eller höga naturvärden har pekats ut. Två av områdena bedöms ha höga naturvärden (klass II). Det rör sig om ett klapperstensområde med äldre lövträd och en mindre ädellövskog med skalgrus. Området innehåller också en del rödlistade arter bl.a. strandstarr *Carex paleacea* NT som växer mellan fiskebodarna i söder och en del ask *Fraxinus excelsior* VU som finns spridd området.

Naturvärdesinventering Veddökilen

UPPDRAGSGIVARE OCH METODER

Naturcentrum AB på uppdrag åt LILJEWALL arkitekter genomfört en naturvärdesinventering av planområde runt Veddökilen norr om Fjällbacka i Tanums kommun.

Fältarbete genomfördes under första veckan i maj 2012. Området har inventerats med avseende på de terrestra värdena och de akvatiska värdena berörs enbart i allmänna ordalag. Områdets naturvärden beskrivs med avseende på naturtyp, vegetationstyp samt typiska och viktiga arter. Fullständig metodik för inventering och naturvärdesbedömning framgår av bilaga 1.

Områden med naturvärden redovisas på karta, sidan 4, och beskrivs var för sig i efterföljande stycke. Områdesavgränsningar finns även som digitala ytor (shape-fil, RT90).

Inventeringen är ett faktaunderlag. Beskrivning av konsekvenser vid en eventuell exploatering har inte ingått i uppdraget.

Ansvärlig handläggare: Niklas Franc

Fältarbete: Niklas Franc och Svante Hultengren

Uppdragsgivare: LILJEWALLS arkitekter

Uppdragsgivarens ombud: Emma Lindberg

Framsida: inre delen av Lerkilen, Vaddö 2012.

Naturcentrum AB 2010, Strandtorget 3, 444 30 Stenungsund. Tel. 0303-726160. ncab@naturcentrum.se

RESULTAT

Allmän områdesbeskrivning

Planområdet vid Veddökilen domineras av en grund lerig havsvik och ett gräsmarksområde som tidigare varit camping. Gräsmarksområdet sträcker sig också upp i en dalgång i den norra delen av området. Längst i norr ligger en sandstrand med inslag av naturlig strandäng. I väster finns typisk bohuslänsk hällmarksmiljö med inslag av skalgrusavlagringar och klapperstensområden. Där skalgrus ansamlats blir florán rik med blåsippor, gullivor, brudbröd och ängshavre.

I den sydvästra delen av planområdet dominerar bebyggd tomtmark. En tomt gränsar mot havet och i övrigt dominerar hällar och blockrika stränder. I söder avslutas bebyggelsen med några sjöbodar och mellan dessa växer den sällsynta och rödlistade arten strandstarr. Strandstarr finns även på stränderna söder om planområdet.

Bild 1. Inventerings- och planområdet vid Veddökilen.

Områden med naturvärden

Inom planområdet har nio objekt bedömts ha allmänna naturvärden eller högre (bild 2). Av dessa klassades sju som allmänna naturvärden (klass III) och två som höga naturvärden (klass II). Områdena är typiska naturmiljöer för Bohuslän, t.ex. hållmarker, skalgrusavsättningar, ädel-lövsbryn/randskogar, grunda havsvikar och steniga stränder. I området noterades också tre rödlistade arter; ask *Fraxinus excelsior* VU (sårbar), strandstarr *Carex paleacea* NT och hämpling *Carduelis cannabina* VU. Ask finns på flera platser i området och de värdefullare träden är markerade på naturvärdeskartan. Strandstarr finns mellan sjöbodarna längst i söder och hämpling noterades i de öppna delarna av området.

Områdesbeskrivningar

1. Sandstrand och strandäng

Klass III.

Värdearter: Rödkämpar *Plantago media*, kortvingen *Myrmecopora sulcata*, sandmaskros *Taraxacum sect. Erythrosperma*, brudbröd *Filipendula vulgaris*

Värdebeskrivning

Mindre sandstrand som mot nordöst övergår i stenrik grusstrand. Övre delen av stranden övergår i strandäng med skalgrusinslag. Här finns en kalk- och hävdgynnad flora. I den steniga delen av grusstranden finns den ovanliga kortvingen *Myrmecopora sulcata* som i Sverige uteslutande finns i Bohusläns tidvattenpåverkade grus- och sandstrandmiljöer. I Norge är arten rödlistad som VU och ses som en raritet.

Sandstränder och strandängar är viktiga för variationen i landskapet och bidrar med en ekologisk struktur och variation som är viktig för den biologiska mångfalden i landskapet.

Figur 2. Sandstranden övergår i en smal bård av naturlig strandäng med rik flora.

Figur 3. Naturvärdesområden och värdearter i planområdet vid Veddökilen.

2. Skalgrusbank med yngre lövskog

Klass II.

Värdearter: slanklav *Collema flaccidum*, blåsippa *Hepatica nobilis*, gullviva *Primula veris*, ask *Fraxinus excelsior* VU, guldlockmossa *Homalothecium sericeum*, brudbröd, backsmultron *Fragaria viridis* och lundtrav *Arabis hirsuta*.

Värdebeskrivning

Skalgrusområde med yngre trädbestånd av ask, sälg, rönn, oxel och fågelbär. Det finns även en del enbuskar. Marken är rik på kalk från skalgruset och det finns många kalkgynnade arter. Områdets rikedom på blommande och bärande träd gör det också värdefullt för fåglar och insekter som här får både skydd och föda.

Figur 4. Skalgrusrik mark med gullvivor, blåsippor och ädellövträd. Infälld bild: blåsippa.

3. Hällmark

Klass III.

Värdearter/strukturer: mindre våtmark, klapperstensområden, skalgrusavsättning, blåsippa, brudbröd, ängshavre *Avenula pratensis*

Värdebeskrivning

Hällmarksområde med inslag av asprika bergsklävor, spår av äldre stenbrytning, små klapperstensområden, en mindre våtmark och inslag av skalgrus längst i söder. Delar av området har små klapperstensområden som kan vara lämpliga övervintringsområden för mindre ryggradsdjur och ryggradslösa djur. I kanten mot gräsmarken/campingområdet

finns en del äldre askar VU och även någon sälg. Längst i söder utmed vägen finns också några askar och här finns skalgrusinslag i marken med blåsippor, brudbröd, ängshavre och andra arter som är kalkgynnade. I denna del finns även ett busk- och trädrikt område som är viktigt för områdets häckande småfåglar.

Figur 5. Del av hållmarken med mindre klapperstensområde i förgrunden och Vaddökilen i bakgrunden

4. Träd- och buskparti

Klass III.

Värdearter/strukturer: ask VU, slanklav, oxel *Sorbus intermedia*

Värdebeskrivning

Ett mindre trädområde utmed väg. Här finns ett par askar VU, apel och oxel och området är en viktig miljö för främst fågellivet i området. Här finns både föda och skydd och miljön bidrar till en variation i landskapet.

5. Klapperstensområde med äldre senvuxna lövträd

Klass II.

Värdearter/strukturer: klapperstensfält, senvuxen rönn *Sorbus aucuparia*, oxel, äldre ask VU

Värdebeskrivning

Klapperstensfält är av stor vikt för lägre vertebrater och småkryp som övervintrings- och viloplats. Miljön växer igen mycket långsamt och bibehålls under mycket lång tid

i landskapet. I området finns olvon, senvuxen oxel, ask och rönn med inslag av död ved och snöbollslav *Pertusaria hemisphaerica*. På en del stenar hittar man den i södra Sverige tämligen ovanliga vindlaven som annars främst förekommer i fjällen. Området omges av en busk/trädridå och rikedomerna av bärande träd och buskar tillsammans med buskridån gör det även värdefullt för områdets fågelliv.

Figur 6. Klapperstensfält med äldre senvuxen rönn. Infälld bild: vindlav.

6. Grund lerig havsvik (Lerkile)

Klass III.

Värdearter/strukturer: leriga stränder, grund havsmiljö, kortvingen *Myrmecopa sulcata*

Värdebeskrivning

Området utgörs av en grund havsvik där stora delar av de strandnära miljöerna tidvis är exponerade och skapar födosöksområden för vadare. Området är rikt på fågel som skrattnås, knölsvan, fiskmås och strandskata. I västra delen finns ett utlopp från en bäck som löper ett par hundra meter genom området. Bäckens omges till stor del av ett vassbälte. Öppet vatten bidrar alltid till den biologiska mångfalden, och skapar variation i landskapet.

Utmed stränderna i kilen växer typiska strandarter som vass, strandaster, trift, skörbjuggsört, gåsört m.fl. I denna miljö finns också rikligt med jordlöpare och kortvingar, bland annat de kustanknutna arterna saltstrandlöpare *Bembidion minimum*, den bohuslänska specialitén kortvingen *Myrmecopora sulcata* (se område 1 ovan) och tånglöparen *Dicheroitrichus gustavii*. Grundområdet inne i kilen är sannolikt viktigt som reproduktionsområde för fisk.

Figur 7. Inre delen av Lerkile.

Figur 8. Sista biten av den vassomgivna bäcken som mynnar i Lerkile.

7. Hällmark

Klass III.

Värdearter/strukturer: skalgrusinslag, hällmark, brudbröd, bockrot *Pimpinella saxifraga*, backsmultron

Värdebeskrivning

Ett mindre hällmarksområde runt ett hus. Hällmarken är typisk med tuschlavar, brosklavar, kartlav, ljung, en, rönn, bergglim och rönn. I södra kanten finns inslag av skalgrus och här växer backsmultron, brudbröd, blodnäva och tjärblomster.

8. Strandäng/hällmark

Klass III.

Värdearter/strukturer: skalgrusinslag, hällmark, brudbröd, ask VU, backsmultron, slanklav, kortvingen *Myrmecopora sulcata*

Värdebeskrivning

Mindre hällområde som sluttar mot vattnet och övergår i strandängar som delvis sköts med årlig bränning. Det finns skalgrus i marken och ett flertal kalkgynnade arter förekommer. I området finns även enstaka askar VU och en oxel och i strandkanten finns kortvingen *Myrmecopora sulcata*.

Figur 9. Berghällar som övergår i mindre strandängar på västra delen av Lerkile.

9. Hällmark/blockrik strand

Klass III.

Värdearter/strukturer: hällmark, brudbröd

Värdebeskrivning

Mindre hällområde som sluttar mot vattnet och övergår i mindre strandäng och blockrik strandmiljö. Här finns inslag av skalgrus i marken med rikt av mandelblom och brudbröd i ängen och en typisk hällmarksflora uppe på hällarna (se område 7).

Figur 10. Berghällar som övergår i mindre strandäng och sedan strandmiljö på östra delen av Lerkile.

Områdets fågelliv

I området finns rikligt med både sjö- och småfågel. Småfåglarna utnyttjar främst brynstrukturer där de både söker föda och häckar. Brynstrukturerna i området utgörs av trädridåer, buskridåer och mindre busk- och skogsbestånd i övergångszoner mellan olika miljötyper. Sjöfågeln utnyttjar främst vattenområdet i hela Veddökilen (inklusive Lerkile). En rödlistad art noterades vid besöken och det var hämpling som är rödlistad som VU och dessutom upptagen i EU:s fågeldirektiv. Hämplingen rör sig öppna miljöer rika på brynstrukturer och gräsmarker, och den trivs förmodligen utmärkt i området.

Observerade fåglar i området

Bofink	Stenskvätta	Strandskata
Ängsplärka	Skrattmås	Fiskmås
Knölsvan	Sädesärla	Lövsångare
Koltrast	Sånglärka	Ladusvala
Järnsparv	Pilfink	Blåmes
Hämpling VU		

REFERENSER

ArtDatabanken: www.artdatabanken.se

Artportalen: <http://www.artportalen.se/bugs/default.asp>

Gärdenfors, U. (ed.) 2010: *Rödlistade arter i Sverige 2010*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.